

Rapporter

Gustav Hammarhjelm

13 juli 2015

Maj 2015

13/5 - Paviken (nr 34 i Gotlands flora)

Årets första orkidéer, Sankt Pers nycklar, observerades på vägen till målet, längs cykelvägen vid havet ett par hundra meter efter Nymans kiosk vid tofta (riktnings söderut).

På vägen dit, vid blöt åker innan infart till kronholmens golfbana, observerades många exemplar av *kärrbräsmå*. På grusvägen som ledde in till målet växte i vägkanten överblommade exemplar av *gotlandsnunneört*. På målet, en upphöjd inhägnad torr enbeväxt gammal betesmark växte *mandelblom* och *gullviva* spritt över platsen. Mitt på höjden ett stort bestånd av *Sankt Pers nycklar*, varav en vit. I närheten växte *göknycklar*, uppskattningsvis ett hundratal i hela området. I nerförsbacken längst från grusvägen som ledde till parkeringen invid reservatet växte i skuggiga partier uppskattningsvis 10 exemplar av den vita formen av *Adam och eva*.

Ca 10 vildtulpaner observerades bredvid vägen på väg ut mot stora vägen.

13/5 - Fornminne ("Tofta kroks")

Gick in i skogen, västerut, från nittiograderssvängen in mot fornminnena från vägen från stora vägen. Mycket hassel växte i matta av *vitsippor* och *gullvivor*. Två bestånd av *vätters* påträffades vid baserna på hasslar; vättersorna befann sig i alla stadier: delvis utblommade till nyligen utsprungna ur marken. Längs vägen, i närheten av nittiograderssvängen beskriven ovan, påträffades åtta murklor (**vilken sort?**).

Längs vägen mot fornminnena sågs ett fåtal ex av *vårärt*. Vid infoskylten om fornminne fanns mattor av *harsyra* i blom.

På vägen hem längs grusvägen mot stora vägen från fornminnet observerades ett bestånd på ca 50 vildtulpaner i högt gräs vid lada samt bestånd om ca 50 St pers nycklar i äng längs vägen.

14/5 - Harudden (Hall-Hangvar)

Efter en omväg i oländig terrängs längs slutningarna norrut mot Hallshuk från parkeringen vid Harudden påträffades exemplar av *alpnycklar* i riset bland tallar och enar några tiotal meter från stenstranden. Dessa befann sig 100-500 meter rakt norr om parkeringen vid Harudden och var endast delvis utslagna (de översta blommorna var fortfarande i knopp), men med flertalet vackra blommor. Enstaka *Sankt Pers nycklar* fanns på platsen, en i pedagogisk mening lämpligt uppställd bredvid exemplar av *alpnycklar*.

EN idegran sågs i ovan beskrivna oländiga terräng (blev lite vilseledd av beskrivningen av området, nr 90, i Gotlands flora).

På vägen hem plundrades närområdet till kyrkan i Hall på kajp. Detta var till menighetens förtret. Såg en snok!

15/5 Paviken + Kronholmen

På Paviken såg det ut som 13/5, men hittade denna gång en liten krutbrännare.

På Kronholmen hittade jag utblommad gotlandsnunneört vid reservatsskylten längs infarten till Kronholmen. Hittade också en krutbrännare utanför banans gräns mot havet.

Lyckades även uppröra

- morfar genom att dra vagnen med hans klubbor på greenen. Riktig fadäs!
- ett gäng äldre herrar när jag i sann skogsmulleanda vandrade ut ur skogen i riktning dit de skulle slå. Blev riktigt dålig stämning!

16/5 "Tofta kroks" (samma som 13/5)

Hittade kajp på vägen från stora vägen. I skogen, mot den lilla sjöliknande saken som man når om man åker längs vägen från landsvägen, hittade jag massor med vätteros, flertalet bestånd om tiotals vardera. Två av bestånden huserade även vita individer. De såg riktigt vidriga ut! Bestånden ser i allmänhet ganska läskiga ut; bleka tentakler som griper i luften i diverse riktningar. Hittade en fin vårärt vid en liten vattenpöl i anslutning till platserna där vätterosen växte.

Fortsatte sedan på vägen förbi fornminnet. Såg några vårarter längs denna. Vid slutet av denna väg uppenbarade sig några ängar. Gick rakt fram ut på dessa och tog efter några hundra meter en avstickare till höger. Här fanns midsommarblomster och liljekonvalj i knopp. På ängen fanns även St per och mandelblommor. Ett område på ängen var helt blått av pärlhyacint, några hundra exemplar. Fanns även en fin älvring bildad av svamp!

16/5 - Eksta "Fuldyn", #18 i Gotlands flora

Blåsig, kyligt. Besök i kvällningen. Hittade först några göknycklar. Sedan såg mamma några vita Adam och eva i ett inhägnat område man var tvungen att trixa över taggtråd för att äntra. Därför gick jag in själv. Därinne fanns flera hundra exemplar av vita Adam och eva samt flera hundra exemplar göknycklar. Hittade 4 rosa göknycklar samt ca 6 röda Adam och eva. Mor och far väntade i bilen och det blev lite brådis. Dock jävligt häftigt!! Hörde även göken sjunga på platsen.

17/5 - Tofta körfält

Var i våtmarker nära radiotornet man ser från Gnisvärd. Såg majviva, vitstjälksmöja, klöverärt, tätört och outvecklade tvåblad. Såg också bergskrabba. I våtmarkerna/pölarna såg jag salamandrar, en igel och en jävla massa grodyngel. På åker på vägen hem, längs landsvägen från Gnisvärd upp mot stora vägen (förbi skeppssättningen) såg jag några tofsvipor.

31/5 - Eksta "Fuldyn", #18 i Gotlands flora

Kom till Gotland för sommaren idag. På parkeringen vid huset svajade ett *tvåblad*!

På plats vid Ekstakusten stod en stor blomsterprakt att se. *Göknycklarna* hade vuxit till sig sen sist och skådades i stora antal (tusentals), ibland i stora grupper. Varierande färger, en "spökvit", flertalet åt rosa hållet till, flertal med otroligt intensiv djupröd färg. Många *Adam och eva* i vit form, tusental, de flesta småvuxna. Mitt på ängen ett fåtal av röda formen, ca 5, kanske 2 överblommade utöver detta. Intill ett vattenhål norrut på ängen fanns några tiotal *tvåblad* i knopp (stjälkar dock 2-3 dm stora). Enstaka exemplar av *Johannesnycklar* med sina rosa stridsklubbor/lansar var i knopp. I söder längs staketet ett tiotal storvuxna *St per*. Österut på ängen stora grupper av nån skallra (?). Ärtväxt, (se bild). Flera arter av jungfrulin. Mandelblom, smörblommor och rödklöver allmänna. Kraftig blåst försvårade fotografering (intagande av lämpliga liggande ställningar för fotografering försvårades av den myckna förekomsten av orkidéer). Skalden gökens sång färdades med vinden.

På vägen hem, mittemot Björkhaga skådades praktfulla exemplar av vit skogslilja! 6 orkidéarter idag, icke illa.

Juni

1/6 - Kallgatburg, Hejnum

På vägen in mot parkeringen flankerades färdvägen av bergskrabba. I idegransskogen precis vid parkeringen fanns massor med *ramslök* i blom. Smakade på ett av dess fridlysta

blomster, delikat! På ängen, efter denna från parkeringen sett, innan våtmarkerna med spång, hittade jag ett tiotal meter till vänster om stigen flera tiotal *krutbrännare*. Ett hundratal meter ytterligare vänster från stigen växte uppskattningsvis ett hundratal *tvåblad*, som var allmän i stora delar av platsen för övrigt. Många storvuxna St pers nycklar på denna äng (såg minst 3 vita idag). Såg troligen enstaka exemplar av nattviol i knopp. På våtmark med spång sedan sågs flera arter jungfrulin, klöverärt samt tätört. Nära idegransskogen vid den historiska vägen hittades en ängsnyckel (och sedan ytterligare en på tillbakavägen). I det förvirrande kompakta skymningsljuset i den mystiska idegransskogen stod en ensam nästrot. I början av den sista våtmarksstrapatsen mot gök-sko-platsen stod ett exemplar vit skogslilja alldeles allena, halvt utslagen. Medans det plaskades i vattnet skådades både tätört och fjälltätört. Framme vid växtplatsen för guckuskon! Många exemplar, de flesta dock ännu slutna. Några tiotal dock fint utslagna.

I slutet av min färd trodde jag jag såg gulyxne, men går troligtvis bet på det... Jävligt mystisk orkide' dock, kan det vara en missbildad nattviol???

3/6 - Östergarns prästänge + Bälsalvret

Följande arter orkidéer har jag sett idag (13 st aboo):

- Grönkulla (!)
- Vaxnycklar (!) ?
- Blodnycklar
- Ängsnycklar
- Flugblomster
- Vit skogslilja
- Johannesnycklar
- St Pers nycklar
- Tvåblad
- Krutbrännare
- Brudsporre
- Göknycklar
- Nattviol

Många exemplar brudsporre i Ö stergarns prästänge, de flesta dock i knopp. Det var även här göknycklarna hittades, samt en enda vit skogslilja. Det tog någon timme att hitta grönkullorna, mycket svårupptäckta! På vägen mot Kräklingbo fanns massor med vita skogsliljor längs vägen.

I Bälsalvret hittades ett ex flugblomster. Ca 5 vaxnycklar hittades här, ingen fullt utvecklade. Blodnycklar och ängsnycklar var allmänna på platsen. Ä ven tvåblad och St per fanns det mycket av. Enstaka tätörter och klöverärt såg man också. Mycket majvivor. Enligt floran skulle det finnas alpnnycklar ”i kanterna på tallöarna”... letade i några timmar utan resultat. Fyfan!

Idé: Skriv meddelande till eventuell kameratjuv. Typ: Om du måste, ta kameran, men S N Ä LLA lämna minneskortet, alternativt skicka det till denna adress: ...

5/6 - Harudden-Stigmyr-Sigsarve

1500-2130. Alpnnycklar (många överblommade, inklusive de som observerades 14/5) vid Harudden samt några ex vit skogslilja, en mycket reslig, över halvmetern. I blöta groparna norr om parkeringen nära vattnet fanns ängsnycklar, blodnycklar och ett ex vaxnycklar. Vattenklöver och snok i myren söder om Harudden. Hundtunga på stranden vid boden precis söder om parkeringen. Såg två STORA fåglar, förmodligen örnar, över äng mellan Harudden och Hall. Åkte från Harudden till Stigmyr via ängsten vid Hall kyrka, där det fanns många exemplar vit skogslilja. På Stigmyr såg jag backtrift (?) och bergskrabba i den knastertorra polygonmarken. Från Stigmyr till Sigsarve. Gick söderut ända till Ireviken samt norrut några hundra meter (till klippan man ser från fiskeläget) på jakt efter alpnnycklar; ingen lycka denna gång. Där såg jag 4 korpar! Nära parkeringen norrut såg jag ett tiotal ex nästrot. Det kryllade där även av St per. Ett ex vit skogslilja i anslutning till parkeringen. Åkte sedan tillbaka till Harudden för att fånga alpnnycklarna i solnedgången.

6/6 - Tofta strand

I Smågårde naturskog på vägen ner såg jag ett tiotal nästrot, några tvåblad, samt enstaka blommor av harsyra. Skogstry blommade allestädes med gula kaprifolblomster. När stranden tog vid såg man att bladen av purpurknipprot har börjat poppa upp överallt. Blad av röd skogslilja observerades på de två kända platserna. I det våta området i stora gropen, där vi hjälpte sopherren att plocka skräp sommaren 2014, observerades ett ex tätört samt 5 ex ängsnycklar. I grop ett hundratal meter norr om bron över ån blommade ett tiotal ex johannesnycklar.

Där man brukar kunna skåda kärknipprot syntes ännu inga tecken, blir jävligt förbannad om ingreppen på stranden jagat bort dem. Ska bli intressant att se vad som händer...

7/6 - Kronholmen

100-tals ängsnycklar (såg dock inga blod/vax). Såg jordrök, aldrig uppmärksammat förut. Inga honungsblomster (men det var ju väntat, för tidigt). Enstaka tvåblad och johannesnycklar. Blåsiget och kallt och jävligt var det, trots solsken.

17/6 - Brucebo

Vid nr 7 på rundvandringssguiden:

Kärrliljor, ett ex vaxnycklar, hundratal ängsnycklar, tjugotal flugblomster, tvåblad, klöverärt, tätört, ett ex nattviol.

I skogen längs stigen, tiotal nästrot. Letade honungsblomster, hittade inte!

18/6 - Gnisvärd + stranden

Ljusblå/grå akleja sågs på vägen till gnisvärd.

Johannesnycklarna på upphällningen. Skallror + pukvete vid Gnisvärd. Såg även hundtunga. Hundratal salepsrot, de flesta ännu inte i blom. Några ängsnycklar vid Gnisvärd.

Vid Smågårde naturskog börjar purpurknipproten resa sig och röd skogslilja blomma. I smågårde naturskog ett ex nattviol, några halvt utblommade nästrot, blad av skogsknipprot samt en massa tvåblad.

20/6 - Krakvät m.m.

Började i nordöstra änden av Krakvät. Överallt vid ingången växte nattviol och johannesnycklar i hundratal, de flesta Johannesnycklar dock på upphällningen. Även några stipers kunde man se, sjöng dock på sista versen. Något hundratal meter in vänster (alltså söderut) i Krakvät fanns en göl och i anslutning till detta sågs tre honungsblomster!

Fortsatte sedan söderut till blötare partier. Skådade här först två mycket små kärnnycklar! På vägen söderut växte tusentals fler exemplar (de flesta dock nyutsprungna ur marken, men några mycket fina exemplar). Även röda och rosa ängsnycklar var allmänna, liksom nattviol på torrare partier. Tittade på några tiotal av nattviolerna för att försöka hitta en grönvit nattviol, men inget denna gång.

Övrig växtlighet: En del tvåblad, **DSC 0600** (ev frossört?), **DSC 0601**, **DSC 0618** (ev frossört?). Hörde korp som flög i skyn.

Åkte sedan till "Fuldyn" vid Ekstakusten. Gick på samma äng där jag letat Adam och eva för att nu leta Salepsrötter. Räknade till 100 stycken, men såg nog ytterligare 100. Det var ännu lite tidigt, det var mycket få utslagna. Salepsrötterna växte bland annat klöver av röd sort (som var lätt att ta för salepsrot), gullklöver, liten sommarvicker och höskallror. Såg även någon typ av ögontröst **DSC 0637**. Hörde och såg korpar vid den uttorkade flodfåran. En av dem levde verkligen om!

Åkte sedan till Mallgårds källmyr. Följde staketet från parkeringen vid vägen genom russparken och kom därmed till norra delen av myren. Här i det nordligaste belägna partiet växte tvåblad. Bäckfåran var fylld av yngel. Såg ett trettiotal vaxnycklar, ängsnycklar, skogsnycklar (flera tiotal), tätört och någon blodnyckel. Långt ner i söder växte några

exemplar svarthö. Såg även klöverärt och rikligt med blodnäva. Såg också små exemplar sumpnycklar (tror jag). Även här flög korparna runt och kraxade.

21/6 - Östergarns prästänge

Letade grönkulla men hittade inga. Verkade utblommade.

22/6 - Åsbergiska hagen + Kronholmen

Var i kärren vid Åsbergiska hagen för att leta gulyxne. Ingen lycka på den fronten men väl några sumpnycklar, dock nykläckta.

Var mellan 17 och 1930 i naturreservatet Kronholmen för att leta honungsblomster. Gick in vid skylten längs vägen in mot golfbanan och gick norrut. Hittade honungsblomster i mittersta delen av norra randen till reservatet. Rörde mig längs randen österut. Små klungor av honungsblomster överallt, totalt flera hundra. De flesta fortfarande små och mycket svårupptäckta, man fick passa var man satte fötterna. Var mycket käringtand och även ängsnycklar. På stenformation på vägen tillbaks vilade en snok i solen.

25/6 - Tofta strand

Promenad via Gnisvärd där Salepsrötterna börjar ta sig. Mamma visade mig orkide' som visade sig vara grönvit nattviol, för mig ny art! Denna stod ca 200 meter norr om andra bron man går förbi om man går från Panget till Gnisvärd. Såg även ett exemplar nattviol som förmodligen är hybrid, finns på bild DSC 0701.

Gick vid 17, vid rast på jobbet, en runda lite norrut från Panget och såg kärrknipprot och pyrola. Även en ängsnyckel och tvåblad.

När jag slutat jobbet vid 21 gick jag ner till gula bommen. Några meter framför den mot havet växer en röd skogslilja. De röda skogsliljorna i sluttningen börjar blomma fint, det är 10 stycken. Kärrknipproten växer på vägen dit där den brukar. Kollade även till den grönvita nattviolen i solnedgången.

Fick idag idéen om att göra ett häfte om **Tofta strands orkidéer** och dela ut till menigheten.

26/6 - Lindhammarsmyr (Buttle)

Sumpnycklar, ängsnycklar, vaxnycklar. Ett ex Jungfru marie nycklar vid vägen. Svårframkomligt och svårt att hitta...

Juli

7/7 - Lindhammarsmyr (Buttle)

Gick till ”sydost om utlöparen mot nordost” för att leta vita sumpnycklar. Bläste och var allmänt jävligt. Hittade sumpnycklar, gamla vaxnycklar, jungfru marie nycklar och kärknipprot.

8/7 - Mallgård källmyr

Sumpnycklar, skogsnycklar, brudsporre, kärknipprot, tvåblad (verkligen på upphällningen), svarthö, slätterblomma, luktsporre (dock inte ”färdiga”).

8/7 - Käldänge i Garda (44 i Floran)

Blodtopp, gökblomster, höskallra, korskovall! Tvåblad, nattviol, kråkvicker.

13/7 - Marpes - Fårö

Skulle leta gulyxne. Hittade ingen. För lite tid, för vag beskrivning och för tråkigt. Såg dock 2 snokar, tallört, grönvit nattviol, kärknipprot, ängsnycklar, axveronika (?), frossört (?).

13/7 - Norstauren

Strandvial, purpurknipprot, skogsknipprot på/vid stranden. Såg linnea på väg ner till stranden. I skogsbrynet växte tallört. Några meter in i skogen, dit jag gick på måfå, stötte jag på en grupp knärot. Fanns massa sådana grupper i skogen. Hittade också tre halvt utblommade spindelblomster! Såg också några stora grupper halvt utblommade nattviol.

13/7 - Åsbergiska hagen

Letade gulyxne, hittade ingen, någon skämtar kanske med mig aprilo. Dock många fina sumpnycklar, kärknipprot, klöverärt, praktsporre och säkert annat jag glömt.